

Inhoudelijke voorbereiding 14.1

Schriftgedeelte

Genesis 2:1-3, Leviticus 23:1-3, Exodus 16

Thema

De rustdag – Sabbat

Exegese

Genesis 2:1-3

In deze drie verzen lezen we de onderliggende grond van het sabbatsgebod. De Heere Zelf heeft zes dagen aan Zijn schepping gewerkt, maar op de zevende dag neemt Hij rust om te genieten van het werk dat Hij gedaan heeft. Het Hebreeuwse werkwoord voor 'rusten' is 'sabbat'.

In deze handelswijze laat de Heere zien hoe zegenrijk het is om na zes dagen van werk de zevende dag tot rust te komen om van het gedane werk te genieten. De mens wordt daarom geboden ook op de sabbat te rusten. Daarmee voorkomt de Heere dat de mens een slaaf wordt van zijn eigen werk.

Doordat de Heere vervolgens Zijn zegen geeft over deze dag, krijgt deze dag ook een eigen betekenis in het dienen van de Heere. God wijst deze dag aan als de dag bij uitstek om Hem te dienen. Niet dat Hij de andere dagen niet gediend moet worden, maar deze dag is daar in het bijzonder op gericht.

Leviticus 23:1-3

In deze verzen lezen we hoe de sabbat door de HEERE tot feestdag voor Israël wordt verheven. Een heilige feestdag: het gaat om de eer van de HEERE! Op deze dag moeten de Israëlieten samenkomen om de HEERE te dienen. Op deze dag mag er in de woonplaatsen van de Israëlieten niet worden gewerkt. De HEERE wordt dus gediend door niet te werken!

Exodus 16

In dit hoofdstuk zien we een concrete toepassing van het sabbatsgebod. Het volk Israël lijdt gebrek in de woestijn, en begint daarom te mopperen tegen de HEERE. De HEERE geeft daarop het volk te eten. 's Avonds landen er kwakkels in het legerkamp en 's morgens is de aarde bedekt met kleine korrels: manna.

Juist in dat manna wordt zichtbaar hoe de HEERE de sabbat bedoelt. Elke dag moeten de Israëlieten manna verzamelen voor één dag. De mensen die dit manna toch tot de volgende dag bewaren, merken dat het dan bedorven is. Zo leert het volk elke dag te leven uit de gevende hand van de HEERE.

Op de dag vóór de sabbat moeten de mensen echter een dubbele hoeveelheid verzamelen, zodat ze de volgende dag er niet op uit hoeven. Sommige mensen blijken opnieuw de HEERE ongehoorzaam te zijn door er toch op de sabbat op uit te trekken, maar zij vinden niets.

Op deze manier leert de HEERE het volk de rustdag te houden. Zelf rust de HEERE op de sabbat immers ook! Dit gebod van de HEERE is tot heil van Zijn volk.

In het Nieuwe Testament en in het Jodendom

We lezen in het Nieuwe Testament dat de Heere Jezus meermalen met de Farizeeën in aanvaring komt waar het gaat om de invulling van de sabbat. We lezen dat de sabbat door de Farizeeën heel wettisch wordt ingevuld. Zelfs de afstand die op de sabbat gelopen mag worden is door middel van een zogenaamde 'sabbatsreize' bepaald.

De Heere Jezus stelt daar tegenover: 'de sabbat is gemaakt om de mens, niet de mens om de sabbat' (Markus 2:27). En: 'de Zoon des mensen is een Heere, ook van de sabbat' (Mattheüs 12:8). Hoewel ook de hedendaagse Joodse viering van de sabbat bepaalde wettische bepalingen kent, valt in de Joodse invulling ook op dat de dag echt als een feestdag wordt beleefd. De sabbat wordt als een 'koningin' op vrijdagavond verwelkomd, en met een zekere weemoed op zaterdagavond uitgeleide gedaan. (Zodra het avond wordt, begint voor de Joden de volgende dag).

De HEERE maakt ons in Zijn Woord duidelijk dat het voor de mens goed is om na zes dagen werken één dag te rusten en Zijn Schepper te dienen. In de kerk vieren wij de rustdag op de zondag omdat de Heere Jezus op deze dag is opgestaan. Ook de discipelen kwamen daarom op de eerste dag van de week samen.

Het is belangrijk om deze dag ook werkelijk 'rust' te houden. Als we aan de rustdag gaan knabbelen, brengen we onszelf in gevaar: we hebben de rustdag nodig! Niet wettisch, met allerlei kleine regeltjes zoals de Farizeeën, maar omdat het een feestdag is tot eer van de HEERE. Een feestdag om uit te rusten en de HEERE te dienen.

Geloofsleer

HC vraag 103	Het vierde gebod: gedenk de sabbatdag
HC vraag 125	De vierde bede: Geef ons heden ons dagelijks brood

Gebedspunten

- De dagelijkse trouwe zorg van God.
- Dank, omdat we maar zes dagen van de week hoeven te werken (op school, klusjes thuis, werk van vader of moeder).
- De rust, die ons op zondag wordt gegeven. Juist dan gelegenheid om tijd te maken voor de Heere, om Hem te zoeken en te dienen.
- Zegen over Gods Woord, wat juist op de zondag klinkt. Hem dienen met je hart betekent echte rust!

Psalm- en liedlijst

Psalm 84 : 5	O God, Die ons ten schilde zijt
Psalm 92:1	Laat ons de rustdag wijden
Psalm 105:22	Zij werden daag'lijks begenadigd
Psalm 107:5	Dewijl Hij hen verzaadde



Tien Geb. : 5	Gedenkt en viert, met vee en magen
ZB	Hij die rustig en stil
ZB	Van U zijn alle dingen
UMK	De Heere zorgt voor ons
UMK	God gaf manna, hemels brood

Introductie op de vertelling

Neem een broodje/bolletje mee en leg dat duidelijk zichtbaar neer. Vraag aan de kinderen hoe je aan zo'n broodje kunt komen. Inderdaad, kopen in de winkel. Hoe ging dat vroeger, in de tijd van de Bijbel? Zelf bakken. Wat heb je daar voor nodig? Meel, water, gist, zout.